

Cikzore

Glasilno Crvene inicijative

Broj 34
april 2026.

DOLE IMPERIJALISTIČKO-CIONISTIČKI RAT

Poslednjeg dana drugog meseca, otpočeo je kombinovani izraelsko-američki napad na Iran. Prvog dana novog rata, ili bolje reći, njegovog nastavka i eskalacije, ubijen je osamdesetšestogodišnji Ali Hamnei, Vrhovni lider, kako je glasila njegova titula.

U velikim medijima, ovaj rat pomalo je cinično nazvan Epstinovim ratom, čime se učestvuje u neprestanom zamagljivanju njegovih pravih uzroka i povoda. Ova teza se sastoji u tome da je otpočet rat da bi se skrenula pažnja sa, pre svega, Trampove uloge u Epstinovim dosijeima, kao i u njihovom skrivanju.

Treba se paziti banalizacije koju zvanične politike i zvanični mediji plasiraju kao deo propagandnog rata. Ovaj napad nikoga nije naročito iznenadio; pre svega Iran, kao deo osovine zla koju je proglasio Buš mlađi čeka na svoj red već skoro četvrt stoleća.

Epstin, sa druge strane, kao obaveštajni operativac koji je učestvovao u lancu ucene najviših političara, trgovine ljudima, ubistvima i bezbrojnim seksualnim zločinima, ima svoje prste umešane u sve bitnije američke političke procese bar od Klintonove administracije. U neku ruku, svi američki ratovi u XXI veku, na ovaj ili onaj način, mogu biti smatrani za Epstinove.

Ovaj rat je pre svega izraelski; vodi se na njegovu inicijativu i u interesu ostvarivanja potpune hegemonije u Zapadnoj Aziji, sa Istočnim Mediteranom kao sledećom metom. Po pitanju Irana, godine 2026. udruženi interesi cionizma i američkog imperijalizma prepliću se i kroz ovaj rat. Takođe, znamo za davnašnje pretenzije američkog imperijalizma za uspostavljanje kontrole nad naftnim poljima, kao i kontrole bitnih strateških tačaka prema rivalima – Kini i Rusiji.

Naravno, bilo bi previše jednostavno svoditi

stvari samo i isključivo na neposredni interes, jer ne smemo izgubiti iz uma da su imperijalni ratovi neophodni za održavanje samog imperijalističkog sistema u ovoj fazi. Dakle, reč je o tome da su se protivrečnosti savremenog kapitalizma uplele u toj meri da vladajuća klasa vidi rat kao najoptimalniji scenario za zadržavanje kontrole nad procesom koji vodi tome da za kapital i profit više ne postoje granice, a da za ljude i odnose u društvu budu nametnuta nezabeležena kontrola i sve više represivnih ograničenja.

Zbog potpune izvesnosti napada – jer posle izraelske agresije u 2025. (tzv. Dvanaestodnevni rat) rat je bio samo pitanje sata, a uz to se polovina američke vojske ukotvila blizu Persijskog zaliva nedeljama pred početak – da bi imali kakav-takav efekat iznenađenja, za napad je izabran period u kome se opet odigravala predstava sa pregovorima oko nuklearnog programa. Oba napada dogodila su se nakon što je američko-izraelska strana pogazila sve na čemu se u pregovorima postiglo pre toga.

Odgovor Irana za sada deluje odlučno; izraelska toliko hvaljena protivvazдушna odbrana deluje kao da ne postoji, korumpirane arapske despotije dočekuju da njihov narod slavi iranske pogotke na njihovoj teritoriji. Američke baze, prethodno ispražnjene naravno, odletele su u vazduh pred kamerama pokazujući nesposobnost američke protivvazdušne odbrane da brani sopstvene baze i štabove, ne samo od balističkih raketa, već i od dronova.

Sa druge strane, cionističke i imperijalističke snage seju zločine bez presedana. Jedan od stubova cionističke i zapadne propagande protiv iranske politike jeste prolivanje krokodilskih suza nad sudbinom žena u Iranu, koje po zvaničnoj UN statistici spadaju među najobrazovanije na svetu. Od

te tolike brige za slobodu Iranci, prvog dana agresije pogođena je škola za devojčice u mestu Minab u južnom Iranu i dosadašnji broj žrtava je 148. Taj broj preneo je čak i ratnohuškački BBC.

Može se pretpostaviti da će ovaj pokolj pokušati medijski da zagluše slavljenjem ubistva Hamneija, ali svet će zauvek pamtit i ovaj neoprostivi zločin.

Da napomenemo i to da je Iran, do juna prošle godine, bio jedina zemlja koja nije ratovala u tom regionu od početka veka. Oko njega nalaze se razrušeni Avganistan, pored njega Pakistan koji je prvo ratovao sa Indijom, a sada sa Avganistanom. Sa druge strane Izrael je samo ove godine već u ratu sa Libanom, Sirijom, Jemenom (koji takođe ratuje sa Saudijskom Arabijom), te pre i iznad svega sa Palestinom, tj. njenim narodom koga želi da fizički istrebi, najpre u Gazi.

Očito je da za cionizam i američki imperijalizam, oaze mira ne smeju biti ni u povelju. Ovim napadom, stavljena je tačka na spisak zemalja koje u tom regionu nisu uključene u rat. Imperijalistički krvavi pir traži nove prostore.

Mi nepokolebljivo podržavamo veliki, herojski narod Irana, žene i muškarce pripadnike i pripadnice raznih etničkih grupa u odbrani života, domova, škola, bolnica, puteva, zemlje koje su gradili. Iako smo principijelno kritični prema reakcionarnom religijskom režimu iz Teherana, on je sada samo deo napadnutog iranskog naroda od strane drugog, takođe religijskog režima iz Tel Aviva i njegovih protektora iz Vašingtona. Osuđujemo i protivimo se na svaki način imperijalističko-cionističkim planovima, agresijama i zločinima.

Što se tiče dalje perspektive ovog rata, sudeći po poznatom kukavičluku ove koalicije napadača, koji su demonstrirali i pre sedam meseci, teško je očekivati kopnenu invaziju. Dakle, plan je da se izazove metež u zemlji i verovatni početak građanskih sukoba za

uspostavljanje kontrole. Tačnije, napadači očekuju da sa, po njima, bezbedne visine i udaljenosti, kao i u dosadašnjem postupanju sa mnogo slabijim protivnicima, udaraju dok se protivnik ne iscrpi, a onda očekuju da neko iznutra uzme vlast u njihovo ime.

Za taj scenario, cionisti su pripremili kvislinga, takozvanog princa Pahlavija, na čijem pretendovanju na nepostojeći presto rade već godinama. Ta marginalna i tragična figura, koja je već jednom najurena iz svoje zemlje treba da bude eksponent kontrole nad Iranom, ali ne uživa značajniju podršku čak ni u iranskom rasejanju, a o samoj zemlji da i ne govorimo.

Međutim, pošto se ispostavilo da su iranske oružane snage ipak protivnik za koji samoprogllašena svemoćna ratna mašina za sada nema odgovor, može se očekivati da će se hibridni rat nastaviti uz smenu oružanih i ekonomsko-političkih ofanziva. Počeo je još jedan rat iscrpljivanja.

Dobra strana ove tragedije, ako takve ima, jeste mogućnost da američki imperijalizam sa svojim cionističkim nakaznim čedom, zaista doživi neuspeh koji će pojačati ionako zaoštrene protivrečnosti unutar samih društava, pre svega SAD, ali i Izraela.

Treba da znamo da su ovo još uvek početne faze svetskog sukoba koji traje i čije finale mora biti razračunavanje dve najveće sile – SAD i Kine, pre svega za kontrolu nad svetskim ekonomskim sistemom. Bitno je da se u ovom ratu mase, pre svega u zemljama-agresorkama, SAD i Izraelu, podignu protiv zločina koji oni plaćaju kroz svoj svakodnevni život – sve veći socijalni jaz, sve dublje krize, nedostatak socijalnih davanja dok se društveno bogatstvo uništava u ratovima za interes vrlo tankog najvišeg sloja vladajuće klase.

Došlo je vreme da imperijalizam počne da sahranjuje svoje odumrle sastavnice. Iran bi mogao da bude jedan od njegovih grobova. Dole imperijalistička i cionistička agresija! Smrt imperijalizmu i cionizmu!

NOĆ KAD JE CRKLA JEDNA IMPERIJA

Jučer kad se probudio Trump je najavio da će ubiti cijelu civilizaciju, odnosno istrijebiti Iran. Do večeri po američkom vremenu umrla je samo iluzija o svemoćnom imperiju. SAD su spale na to mole Iran za primirje i načelno su pristale na sve iranske uvjete, koji između ostalog uključuju ukidanje sankcija, povlačenje iz američkih baza u Zapadnoj Aziji, plaćanje prolaza kroz hormuški tjesnac i izraelsko povlačenje iz Libanona. Zauzvrat Iran će otvoriti tjesnac kao “znak dobre volje”.

U ovoj kapitulaciji imperija na umoru nema ništa iskreno i sigurno je da samo čekaju da još jednom zabiju nož u leđa, ali dosad se

pokazalo da time samo dodatno slabe svoju poziciju. Stoljeća zločina, pljačke genocida i laži američkog imperijalizma polako dolaze svom kraju. Ali Svijet bez imperijalizma i eksploatacije još je daleko.

Borba se nastavlja.

Smrt imperijalizmu - sloboda narodima!

PRAVO RASISTIČKO LICE CIONIZMA

U okviru rata koje je započeo, kriminalni, rasistički režim na vlasti u Tel Avivu doneo je novi zakon kojim potvrđuje svoju aparthejd politiku i reputaciju.

Naime, krajem prvog meseca rata sa Iranom, koji je pokrenula koalicija dve atomske sile – SAD i „Izraela“, ekstremni šovinistički elementi koji vode politiku tog entiteta prinude u Zapadnoj Aziji, progurali su zakon u tamošnjem parlamentu (poznat i pod imenom Kneset) po kome je smrtna kazna praktično obavezna za okupatorima nepoželjne aktivnosti na okupiranoj Zapadnoj obali, a praktično se odnosi sa na Palestince.

Ovaj zakon se odnosi za sada samo na Zapadnu obalu, a ne na Istočni Jerusalem i po njemu za sve koji su osumnjičeni za otpor i koji budu optuženi za ubistvo pripadnika izraelskih okupacionih snaga, smrtna kazna je obavezna, izriče se po nekoj vrsti skraćene procedure i izvršava u ekspresnom roku.

Ovakvo „zakonodavstvo“ čak i u u svetu koji vrvu od nepravde i ugnjetavanja svake vrste predstavlja potpuni incident koji za sada bar verbalno šokira i zemlje iz imperijalističkog bloka.

Vlasti u Tel Avivu su sigurne da ove izjave iznenađenja ne mogu promeniti ništa i nastavljaju da rade dalje na na svojoj zločinačkoj ideji.

Ovaj rasistički zakon, kao i svi drugi pre njega, može biti ukinut samo pobedom protiv aparthejd režima i cionističke politike. Paradoksalno, ali drakonski karakter ove odredbe koja je zamišljena da uguši otpor – u stvarnosti će još više podstaći. To se odnosi kako na okupirane palestinske teritorije, tako i na ostatak sveta koji je kriminalni karakter ovog državnog entiteta prozreo nakon više decenija zahvaljujući genocidnoj politici u Gazi.

Podržavamo palestinski otpor svuda i svim sredstvima. Značke u obliku omče koje nose zagovornici i predlagači ovog zakona ponosno na svojim reverima, jeste najbolja ilustracija čemu se dive i čemu teže zakonodavci iz Tel Aviva.

Na kraju, ako ih već toliko vole, te iste omče možda mogu sačekati i njih u kraćem roku nego što su mislili.

Protiv cionizma, protiv rasizma
Živela Palestina

SVI SOLIDARNO PROTIV IMPERIJALISTIČKE AGRESIJE NA KUBU

U senci izraelsko-američkog napada na Iran, dešavaju se pripreme za sledeće imperijalne operacije širom sveta, ali pre svega u Latinskoj Americi.

Posle otmice Madura i uspostavljanja kontrole nad izvorima i trgovačkim putevima venecuelanske nafte, pojačan je pritisak na Kubu, koja je najduže od svih na udaru američkih sankcija i drugih oblika hibridnog ratovanja.

Od prvih dana po uspostavljanju revolucionarne vlasti na Kubi, sve odreda američke administracije pokušavale su da tu revoluciju skrše. Kao što znamo, kroz velika iskušenja, ali i velike pobeđe, iskra te revolucije opstaje do današnjeg dana.

Trenutno se odvija potpuna opsada Kube u pokušaju da se preseče dotok svega, a pre svega energenata i time se jedno ostrvo sa malo resursa dovede na ivicu društvenog kolapsa. Opcija vojne operacije bilo kog nivoa od neke specijalne operacije poput venecuelanske, do potpune invazije je ot-

vorena. Naravno, ekonomsko slabljenje i davljenje čitavog naroda je podrazumevano i upravo se događa kao prvi korak koji najavljuje naredne.

Odnos snaga je takav da ne treba imati iluzije da kubanski narod ima šanse da vojno odbrani svoje ostrvo. Međutim, ideje i praksa kubanske revolucije nadahnjivale su – i još uvek to rade – čitave generacije i desetina miliona ljudi na svetu. Malena Kuba je dugo branila interese čovečanstva, i kao svetionik u mračnim vremenima slala zrake nade, vreme je da čovečanstvo brani Kubu i da joj na toj nadi zahvali.

Živele ideje Kubanske revolucije

Živela Kuba!

JESTE LI ČULI ZA VAREŠ?

Na manje od 50 kilometara od Sarajeva, u planinskoj kotlini na 893 metra nadmorske visine smešteno je mesto Vareš, koje je u Srednjem veku bilo mesto riznice kralja Tvrtka, a po popisu iz 2013. godine imalo je manje od tri hiljade stanovnika. Rudarsko mesto je još od bronzanog doba. Uprkos malom broju stanovnika trenutno, to mesto je od starih vremena imalo svoj značaj.

Ovih dana, u Varešu se dešava svojevrsna humanitarna drama za koju se jedva čuje. Istina je, postoje prilozi koji su snimljeni o ovom slučaju, razume se, najčešće u Bosni i Hercegovini, no ova tema ipak ostaje ispod radara. Snimljeni prilozi emituju se van udarnih mesta i termina, uspevajući da se i sami ne zainteresuju za razmere čitave priče. Već nekoliko nedelja poznato je da se u Varešu dogodilo trovanje. Prvobitna vest o tome govorila je o osamnaest slučajeva trovanja olovom. Ubrzo se ispostavilo da je broj znatno veći, te da se novi slučajevi javljaju neprestano. To nam dozvoljava da pretpostavimo da nije reč o jednokratnom incidentu curenja rudne jalovine, već da je reč o znatno većim razmerama pojave koja još uvek traje.

Vlasti Bosne i Hercegovine još uvek nisu u stanju da utvrde uzrok ni izvor trovanja. To ne treba da čudi; čitav državni aparat BiH sveden je na jednu ulogu – da zadovoljava apetite za nacionalnim kvotama postratne bosankohercegovačke političke elite. BiH, koja je u poslednjih deset godina ostala bez oko pola miliona stanovnika ima, po trenutnim procenama, od 2,9 do 3,1 miliona stanovnika.

Na taj broj dolaze dva entiteta sa celokupnim državnim aparatima, te 10 kantona koji su, verovali ili ne, definisani kao „države članice federacije“. Dakle, trenutno BiH ima 10 država članica na najnižem nivou, plus dve države članice na srednjem nivou i na

vrhu piramide državni aparat od 16 ministarstava.

Takva prekompleksna državna košnica čija je jedina svrha postojanja balansiranje nacionalističkih apetita, te nastavak ratne retorike i neprestano generisanje nacionalnih tenzija, prosto nije u stanju da se nosi sa krizom ovakve vrste.

Ta najviša vlada u Sarajevu takođe je podeljena po ministarstvima kao feudima, pa tako ministar zdravlja obilazi bolnicu da vidi kako može da pomogne u nabavci opreme za lečenje postojećih i novih slučajeva, jasno se ograđujući da jedino što on može, jeste da apeluje na sednicama vlade da se i njegove kolege pozabave ovim slučajem u okviru nadležnosti svojih ministarstava.

Na vrhu te piramide nalazi se tzv. Visoki predstavnik, jedna kolonijalna instanca koja nadzire rad političara, ali očito samo u smislu obaveza prema kolonijalnim gospodarima, a ne i prema onome što im je zapravo u opisu posla.

Nema jasnijeg pokazatelja da kompradorska buržoazija, u ovom slučaju u BiH, ali takođe i u drugim zemljama, prosto nije u stanju da se bavi realnim životom ljudi na čijoj grbači živi i zbog kojih, navodno, postoji.

Epidemiološka služba u Zenici filozofski zaključuje da nije reč o trovanju, nego o „povišenim vrednostima“ u krvi. Najviše se govori o olovu koje je već dugo poznato kao vrlo otrovno, ali uz olovo tu su i živa, kadmijum, nikl, hrom, bakar i još nekoliko teških metala.

Naravno, u svim normalnim okolnostima prva adresa za rešenje ovog problema bila bi istraga koncentrisana na rudnik koji se nalazi pored Vraneša.

Međutim, u retkim i sramežljivim izveštajima o trovanju, kako to mediji razblaženo kažu – više od sto stanovnika/ca Vraneša, među kojima je i petoro dece mlađe od šest go-

dina vrlo vrlo retko se spominje i samo ime rudnika. Ime je DPM metals, a najbazičnija internet-pretraga pokazaće da je to relativno nepoznato i nebitno ime deo mnogo poznatije i zloglasnije Dandi (Dundee Precious metals inc).

Jasno je da kada je u pitanju interes stranog, a naročito zapadnog kapitala, nema tog grada, reke, planine, ljudi, pa ponekad i čitavih naroda, koje sluganjska buržujska vladajuća elita nije u stanju da žrtvuje.

Političari/ke koji prete izmišljenim i isfabrikovanim neprijateljima, koji beskonačne svote novca ubacuju u aparat prisile – policiju i vojsku, te konačno i za svoje lične potrebe nisu spremni čak ni da ukažu na najverovatnije vinovnike, a nekmoli da nešto preduzmu protiv njih.

Novinari/ke, koji često visokoparno govori o važnosti slobode informisanja, štampe, govora, namerno zaobilaze očigledno pitanje. Rudnik za to vreme nesmetano radi. Ministarstva pokušavaju da utvrde svoje nadležnosti. A nepoznati broj ljudi veći od sto zavistan je od oslabljenog zdravlja BiH. Svi mi ostali nemamo odgovor ni na jedno pitanje.

Ista kompanija, inače, ima svoje interese i operacije na istoku Srbije, to treba uvek imati

na umu. Iako je težište borbe protiv kolonijalne eksploatacije ruda iz jugoslovenskih zemalja do sada bilo na najzloglasnijoj kompaniji Rio Tinto, naša stvarnost nas uverava da ima i drugih uništivača, ništa manje fatalnih. Jedna od njih je, vidimo Dandi.

Narodi BiH mogu da se odbrane samo zajedničkom borbom i snagama. Ušančeni u rovove ratne propagande i ratne politike, podeljeni po nacionalnosti umesto ujedinjeni po nevolji, laka su meta jedinom pravom neprijatelju – pohlepi za profitom najkrupnije buržoazije. Lokalne kukavne politikantske krvopije koje vrše vlast, rade to da olakšaju zloupotrebu prirodnih bogatstva a pre svega ljudskog života i rada, a ne u interesu onih koje oni navodno predstavljaju i koji ih navodno biraju.

Trovačke kompanije moraju da lete napolje, kao i politička elita koja im omogućava da profitiraju na eksploataciji, kao i klasa u čijem interesu se sve to radi.

Dok se ne dogodi ta glavna promena – okončanje kapitalizma i vlasti kapitalističke klase, svaki grad, svako selo može biti Vareš. Sutra ili preksutra.

RADNICE I RADNICI NAMENSKE INDUSTRIJE!

Vaš trud i vaš rad je predmet trgovine sa zločincima koji ga koriste za ubijanje civila i dece Palestine i Irana.

Ovo vreme će istorija da pamti; mi treba da budemo na pravednoj strani, a ne ubica i osvajača.

Radništvo Srbije, postavljajmo pitanja i tražimo odgovore na svojim radnim mestima. Kuda ide sva ta vatrena moć koju proizvodimo? Jer treba da znamo imamo li krv na svojim rukama.

Kroz istoriju su radnice i radnici Srbije često bili na strani slobode u borbi protiv nepravde.

Isto je i danas. I treba da bude.

Na vašem radu ovaj krvavi biznis počiva, i svako od nas kao ljudsko biće ima odgovornost za vrednosti za koje se naše društvo bori - za dobro ili zlo, za pravdu ili nepravdu.

ŠUGA U STELANTISU

Iako na svaki način pokušava da se minimizuje problem, više je nemoguće sakriti svojevrsnu epidemiju šuge koja se pojavila u Kragujevcu, tačnije u pogonima kompanije „Stelantis“.

Od relativizirajuće izjave načelnika Doma zdravlja da je reč o nekolicini slučajeva, sada se smatra da je broj zaraženih poslednje dve sedmice dostigao trocifreni broj. Gradonačelnik Kragujevca je obišao Stelantis, ali je naravno ostalo nejasno koji je rezultat posete.

Dosadašnji medijski izveštaji o ovom slučaju pokušavaju da drže fokus na pretpostavci da je u najvećem broju slučajeva reč o radnicima iz stranih zemalja, najčešće Nepala, za koje se konstatuje da žive u neuslovnim objektima, prenatrpani i sa lošim uslovima za higijenu.

Interes vlasti i kompanije je da se stvar, ako ne zataška, onda da se relativizuje do krajnjih granica. U to se uklapa lažna nacionalistička opozicija koja ovu nesrećnu situaciju u koju su stavljeni mladi radnici koristi za širenje mržnje prema stranim radnicima.

Mi pozivamo svaku humanu i svesnu osobu da u svojoj sredini proba da učini šta može. Pre svega, na političkim i društvenim subjektima, pa i na nama, jeste da se uključe i solidarišu. Međutim, smatramo da bi bilo prirodno da ovu borbu i ovaj proces predvode sindikati, čija oblast delovanja jesu i ovakve stvari.

Na nama je da na to podsetimo, iako smo uvereni da se odrođena sindikalna birokratija najverovatnije, neće mešati u svoj posao.

Zato pozivamo sve komuniste da u nastupajućem periodu uspostave kontakt sa stranim radnicima i da ujedini borbu za radnička prava, dostojanstvo i osnovne životne uslove.

ZLOUPOTREBA TRAGEDIJE ZA STEZANJE OBRUČA

Dana 30. marta, pripadnici Uprave kriminalističke policije ušli su u Rektorat Beogradskog univerziteta u vezi sa navodnom istragom smrti dvadesetpetogodišnje studentkinje.

Treba pomenuti da je dosadašnji tok istrage situaciju predstaviio nesuvislom i da dosadašnja saznanja koja su iznesena u javnost deluju ne samo neubedljivo, već i kontradiktorno.

Sve se događa u kontekstu ofanzive vlasti kojoj najnoviji delimični lokalni izbori pokazuju ozbiljan pad podrške. Zato nije ni čudo što dobrom delu javnosti, odnos policije i vlasti prema ovom slučaju, ne uliva nikakvo poverenje.

Takođe, vrlo brzo se potvrdilo da vlast želi da zloupotrebi tragediju u najmanje dva pravca: jedan je obračun sa upravom Filozofskog fakulteta čiji su studenti politički najzrelije postavljali stvari tokom još uvek trajuce pobune u promenjenim okolnostima, te obračun sa rektorom univerziteta

koji figurira kao mogući politički centar delovanja protiv vlasti; drugi je novi pokušaj obračuna sa studentskim pokretom u celini i uvođenje policijske represije kao normalne stvari na univerzitetima.

Druga stvar je ona koja više brine: kroz reči ministra prosvete i predsednice skupštine, najavljena je intervencija države koja narušava princip autonomije univerziteta, isto kao što narušava zakon koji tu autonomiju garantuje. Ali, znamo da se predstavnici država u kapitalizmu drže zakona samo kada im je to u interesu.

Mi, kao organizacija principijelno stojimo na poziciji odbrane autonomije univerziteta i branićemo je kao tekovinu prošlovekovnih studentskih borbi u kojima su učestvovali komunisti, kao što odbijamo uvredljiva objašnjenja o navodnim saznanjima o smrti jedne devojke.

Policiji nije mesto na fakultetima!
Živela autonomija univerziteta!

CRVENA INICIJATIVA POVODOM BLOKADA PUTEVA OD STRANE POLJOPRIVREDNIKA

Studentski pokret, koji je izazvao krizu vlasti koja traje od kraja 2024. godine, nalazi se u svojevrsnom zastoju koji je uzrokovan ideološkom i idejnom samolimitarnošću i neprestanim balansiranjem između progresivnog i nacional-konzervativnog dela pokreta.

Sve nade umornog društva bile su usmerene ka ovom procesu koji se zaglavio u izbornoj matematici. Famosna lista se pravi već skoro čitavu godinu, a sa njom i program, a ni u jedno od ta dva šira javnost nije upućena. Zato kolaju mnoge glasine i pretpostavke, što dodatno zamućuje situaciju i otežava borbu.

Sa druge strane, u Srbiji se pojačavaju borbe poljoprivrednika koji, suočeni sa uvozničkim lobijem, njihovim poslovnim partnerima iz

inostranstva i političkom elitom koja radi u interesu te dve strane, svakodnevno padaju u sve težu i težu situaciju.

Zato se poljoprivrednici organizuju sami i blokadama puteva, koje traju sve duže, upoznavaju društvo sa problemima sa kojima se suočavaju.

Mi podržavamo borbu samoorganizovanog seljaštva, kao sloja društva koji je na udaru zbog interesa uvoznika, zbog potrebe da se proizvodi zdrava hrana i zbog činjenice da ljudi treba da žive od svog poštenog rada, što rad na zemlji definitivno jeste.

Jedan od odgovora na problem, pored protesta, jeste dalje udruživanje poljoprivrednika u zadruge i kolektive koji bi im smanjili troškove i kroz koje bi efikasnije mogli da štite svoje kolektivne i pojedinačne interese.

IMPERIJALISTIČKI KOLJAČI LIŽU RANE U SPLITU

Nosač aviona „Gerald Ford”, najveći ratni brod na svijetu, sakrio se u splitsku luku od iranskih dronova i raketa. Nakon što je mjesec dana sudjelovao u masovnom ubijanju iranskih civila, bombardirajući škole, bolnice, stambene zgrade i sveučilišta, Ford je hitno morao na popravak zbog misterioznih kvarova koji su kmetskim imperijalističkim medijima servirani kao „zaštopani zahodi” i „požar u praonici veša”. U stvarnosti, skrivanje ovog broda samo je dio masovnog bijega američke vojske i mornarice iz cijelog područja Zapadne Azije.

Neosporna je činjenica da američki Imperij, i njegov pomagač Izrael, rat koji su započeli protiv Irana - gube. Koliko god masakara izveli u Iranu, Libanonu, Palestini ili drugim zemljama regije, njihova kontrola nad područjem i resursima neminovno slabi. Tu činjenicu bezuspješno pokušavaju sakriti strogi zakoni u zemljama američkim

marionetama u regiji, kojima se zabranjuje i zatvorom kažnjava pokazivanje razmjera štete koja je nastala u iranskoj samoobrani. Sluganski mediji kapitala objavljuju vijesti kako odgovara gazdama, čak i ako je toliko imbecilno da čitatelje boli glava.

Korak dalje otišli su mediji u Hrvatskoj. Unatoč tome što preko 70% ljudi u zemlji oštro osuđuje rat, u „javnom mnijenju” nema nikoga da postavi pitanje zašto se Hrvatska uključuje u servisiranje potreba ovih koljača. Tko nas je i kad pitao da li želimo biti meta iranske samoobrane od agresije Epsteinovih klijenata da čelu SAD-a ili Izraela? Dapače, „javno mnijenje” naizgled unisono slini nad veličinom tog stroja za mljevenje ljudskih života i koljačkim osobljem koje na njemu služi. Nismo vas zvali niti vas želimo ovdje!

Imperijalistički koljači van iz Splita!

NATO NIKADA NIJE DOBRODOŠAO

Posle punih osam godina, Vojska Srbije učestvovala je u zajedničkoj vojnoj vežbi sa jedinicama NATO saveza. Planirana je za maj mesec, a za njeno održavanje javnost u Srbiji saznala je tako što su mediji preneli najavu Komande združenih snaga koja je stacionirana u Napulju.

Zanimljivo je i mesto održavanja vežbe – poligon za obuku Borovac, u opštini Bujanovac blizu granice sa Kosovom. Tu činjenicu deo provladinih medija pokušava da preokrene u neku vrstu prednosti, tvrdeći da Albancima na Kosovu smeta ovako idiličan odnos Vojske Srbije sa NATO savezom.

Za Albance na Kosovu nismo sigurni, ali za stanovnike Srbije u najvećoj meri jesmo – u ovom trenutku, zbog imperijalnog pohoda SAD, postoji jasna osuda bilo kakve saradnje sa agresivnim imperijalizmom, a naročito ako ima vojni karakter.

Vojnici NATO nisu i nikada neće biti dobrodošli sa svojim oružjem i svojim ratnim zastavama, bilo da su trenutni osvajači ili, poput ovog slučaja, treniraju za osvajanja na drugim mestima.

Društvo u Srbiji demonstrira izrazito antinatalo raspoloženje i vlasti u Srbiji ne bi smele da se oglašuju o to.

OTPOR DRŽAVNOM NASILJU

Trenutna vlast u Srbiji je više puta pokazala svoje terorističko i nasilničko lice za vreme svog četrnaestogodišnjeg postojanja.

Teško je nabrojati sve slučajeve brutalnosti koje je policija, po nekim izvorima, pojačana i kriminalnim elementima, batinašima, demonstrirala tokom raznih protesta u prethodnom periodu. Teško je i proceniti koja je među tim brutalnostima najveća, od teških telesnih povreda do upotrebe još uvek neidentifikovanog sredstva protiv mase 15. marta 2025. godine, ali je lako videti da ovakvo ponašanje policije ne širi strah i osećaj nemoći, već bes i revolt.

Smatramo da se ovakvom terorističkom pristupu policije ne može stati na kraj apeloivanjem i pozivanjem na zakon koji krše, već samo i isključivo upornim otporom i dobrom organizacijom. Tome nas je naučila dosadašnja istorija – nema te vlasti i nema te policije koja će se dobrovoljno odreći upotrebe nasilja; one na to moraju biti naterane.

Sa druge strane, takođe nam je dosadašnja praksa pokazala da, iako ne uvek dovoljno organizovano u odbrani, društvo u Srbiji nije ni zaplašeno, ni demoralisano policijskim nasiljem. Naprotiv, stiže se utisak da planeri operacija i akcija iz same vlasti i policijskih struktura prosto nemaju dovoljno pameti da vide da upravo njihovo ponašanje povećava revolt protiv vlasti koje ih kontrolišu, instruiraju i plaćaju, kao i protiv njih samih.

Radnice i radnici, studentkinje, studenti, građanke i građani Srbije – pored toga što smo svi pokazali da nas gola sila neće uplašiti, sledeći korak je odlučnije delovanje u odbrani prilikom besomučnih juriša nasilnika.

Izražavamo solidarnost sa svim dosadašnjim žrtvama i poručujemo sili i nepravdi: narod vam je suditi` zvan!

CRVENA AKCIJA NA NOĆNOM MARŠU

Sinoć smo se pridružili Osmomartovskom noćnom maršu u Zagrebu. Ovaj, deseti po redu, održan pod sloganom „Žene – kičma otpora“ okupio je prema procjenama preko 12 000 ljudi. Iza slogana „Žene – kičma otpora“ progovara ideja o povezanosti borbi svih potlačenih i prezrenih na svijetu i važnosti koje u tim borbama imaju žene, ali i o zajedničkom uzroku opresije, eksploatacije i nejednakosti – kapitalizmu kako sistemu. Tako je i u govorima organizatorica iz Feminističkog kolektiva fAKTIV, bilo riječi o nasilju nad ženama, reproduktivnim pravima, položaju radnica i ženskim radničkim borba-

ma, homofobiji i transfobiji, antifašističkom otporu nacionalizmu, rasizmu i militarizmu. Vidimo kako se feminizam zloupotrebljava u opravdanju imperijalističkih ratova. Zato je simbolički čin zauzimanja ulica na Osmi mart, međunarodni dan borbe za žensku emancipaciju, podsjetnik na to da je on, kao kičma otpora, radnički, internacionalan i antiimperijalistički.

Na jednom smo transparentu pročitali „Feminizam živi vječno“. Mi odgovaramo: feminizam živi dok živi društvo nejednakosti i sistem koji proždire ljude.

PROTIV NORMALIZACIJE USTAŠTVA I POVIJESNOG REVIZIONIZMA

Svjedoci smo svakidašnjeg procesa normalizacije ustaštva i fašizma u društvu. Treće desetljeće sustavnog trovanja od strane sve manje prekrivenih fašista (često i sasvim otvorenih) urodila je plodom te se stoga ne trebamo čuditi postojećem stanju. Od vojski navijača (onih koordiniranih) koje svakodnevno izvršavaju zadaću šaranja grozomornih grafita, fizičkog nasilja i zastrašivanja svih koji se ne uklapaju u njihov Weltanschauung, imamo i najnoviji primjer na malom Kvarnerskom otoku kako se pojmovi „ljubav i domovina“ proturaju za fašizaciju.

Vladajuća koalicija u gradu Rabu, jednoglasno je izglasala Marka Perkovića Thompsona za počasnog građanina grada Raba. Za pohvalu je bio potez oporbenih opcija koje su u znak prosvjeda napustili vijećnicu kao i potez operne pjevačice Dunje Vejzović koja je odlučila vratiti titulu počasne građanke grada Raba i putem e maila obrazložila svoje stavove bez uvijanja, nazivajući stvarima kakve jesu, drugim riječima, „neću sudjelovati u ovoj nakaradnoj raboti, uvodite ustaštvo pod

okriljem borbe za demokraciju i domovinu”.

U međuvremenu su svoj stav izrazili mnogi i stoga ni mi nećemo šutjeti- Dignimo glas SVI protiv povampirenja najvećeg zla 20. stoljeća-fašizma i njegovih derivata. Pokažimo fašističkim zvjerima da im je mjesto na smetlištu povijesti a ne među nama.

Smrt fašizmu - Sloboda narodu!

MINIMALAC U PRAVOSUDU

Od prvog januara 2026. godine u Srbiji je povećan minimalac na 371 dinar po radnom satu odnosno za 10.1 odsto, dok su osnovice zarade u javnom sektoru povećane za 5,1 odsto. Ovo je konkretno u pravosuđu dovelo do toga da veliki broj službenika/ca dobija platu u visini minimalca, tačnije mnogi su ostali i ispod minimalca, ali kako se zakonski ne može primiti manje od toga na istom iznosu tj. minimalcu su se našli mnogi službenici i nameštenici (pravosudna straža, čistačice, dostavljači...).

Već godinama se jaz među platama službenika i nameštenika u pravosuđu sa jedne strane i izabranih lica (sudije, tužioc) povećava sve više i više. Plate izabranih lica kada porastu za 5% to znači povećanje od na primer 20.000 dinara, dok povećanje od 5% na plate službenika budu na primer oko 3.000 dinara. Kako se sličan scenario ponavlja godinama, jasno je o kakvom se raslojavanju radi. Takođe trebalo bi napomenuti da se dešavalo nekoliko puta da deca izabranih lica dobiju veće novčane iznose za novogodišnje paketiće nego obični službenici (ove godine to nije bio slučaj ali se dešavalo), pošto službenici i izabrana lica ne primaju plate niti ostale dodatke iz istog budžeta.

Izabrana lica takođe imaju razne dodatke, npr. na opterećenje poslom koja često prevazilaze polovinu celokupne plate službenika a nekada i više, plaća im se odvojen život, stan i komunalije, pošto u većini slučajeva nemaju prebivalište u mestu gde rade. Za razliku od njih nameštenici/ce imaju neki godišnji dodatak, nagradu, koja iznosi od 1.000 do 3.000 dinara godišnje po zaposlenoj osobi, što je zapravo jedna ponižavajuća cifra. Naravno kao i uvek ogromna i sve veća razlika u primanjima pravda se time da su izabrana lica završila fakultete, kao i to da moraju imati veća primanja da ne bi postali korumpirani zbog niskih prihoda.

Što se tiče fakulteta, treba napomenu-

ti da ima fakultetski obrazovanih i među službenicima/cama, ali posebno treba istaći ovo potezanje korupcije jer može se korumpirati i službenik, da na primer zagubi predmet ili slično, ali valjda se računa na to da su službenici moralniji od izabranih lica, ili možda na to da su uplašeniji ali ne bez razloga, pošto je u prošlosti većina tužbi protiv države o neisplaćenim primanjima usvojena kada su u pitanju izabrana lica, a odbijena kada su u pitanju službenici koje su pritom ista ta izabrana lica optuživala da napadaju ruku koja ih hrani.

Što se tiče minimalne zarade koja je za januar iznosila 65.296 dinara, taj iznos su u tom mesecu dobila četiri platna razreda u pravosuđu. Platni razredi bi zapravo trebalo da predstavljaju neku vrstu težine posla, dosadašnjeg napredovanja i slično, pa bi veći koeficijent značio i veću platu. U januaru koeficijenti i plata u pravosuđu izgledali su ovako za prvih pet platnih razreda: 1,55 (56.350 din.), 1,63 (59.258 dinara), 1,71 (62.167 dinara), 1,79 (65.075), 1,88 (68.347). Što znači da su prva četiri koeficijanta bila ispod minimalca pa su svi oni za taj mesec dobili platu od 65.296 dinara. Dok je peti koeficijent dobio "čak" 3.051 dinar više od minimalca. Treba napomenuti da je za pokriće potrošačke korpe potrebno oko 127.000 dinara i da se zaposlenima u ovaj koeficijent navodno uračunavaju naknade za ishranu i regres, iako realna primanja ne obezbeđuju ni minimalni standard.

Minimalna zarada se menja od meseca do meseca, pa će tako od nje zavisiti koliko platnih razreda će za taj mesec primiti minimalnu zaradu a koliko par hiljada dinara više. U mesecima u kojima je osnovna zarada povoljnija od minimalne zarade isplaćivaće se osnovna zarada, a u mesecima u kojima je minimalna zarada povoljnija od osnovne, isplaćivaće se minimalna zarada.

Dok se većina primanja i to ne samo u

pravosuđu, niti samo u javnom sektoru, nego uopšte, kreće oko minimalca, prosečna zarada raste a sve to samo zato što veće plate postaju još mnogo veće od manjih i pravi se sve veća razlika. Dakle proporcijalno rastu prosečne zarade raste i broj radnika na minimalcu. Naravno vladajuća klasa se već dugo ubi objašnjavajući nam da nikako ne možemo biti jednaki. Da nečija deca zaslužuju više. Da je jednakost je strašna stvar mračne prošlosti i slično. Ali istovremeno nas upućuju da nije

potrebno boriti se protiv jaza, već da se treba boriti radnik protiv radnika, minimalac protiv minimalca, radnik u privatnom sektoru na minimalcu protiv radnika u javnom sektoru na minimalcu.

Za zaradu dostojnu čoveka!
Za samoupravu!

CRNA LISTA

Prateći zvanične medije u Srbiji (RTS, B92, N1, Nova, Novosti..) do trenutka objavljivanja ovog teksta, prikupili smo podatke koji pokazuju koliko su uslovi rada sa kojima se suočavamo sve lošiji dok država i njene odgovorne institucije ne pokazuju bilo koju vrstu brige, a ni neophodne zaštite. Zakonodavni sistem je uvek na strani poslodavca i bez odgovarajućih mera kojim bi se zaštitili radnici. Bez obzira na to, svakim danom svedočimo i stalnom kršenju zakona od strane poslodavaca, neadekvatnim uslovima rada, zapošljavanju na crno bez socijalne i zdravstvene zaštite, niskim cenama rada i raznim učenama kojima je većina radnika u borbi za goli život prinuđena da pristane na eksploataciju.

Koliko je situacija na tržištu rada katastrofalna govore podaci da je od 1. februara 2026. do 19. aprila 2026. godine:

lakše povređeno - 78 radnika

teže povređeno - 9 radnika

stradalo - 19 radnika

Situacija je takva da zahteva hitnu reakciju nadležnih institucija i sankcionisanje odgovornih, iako bilo kakvi odgovori i odgovornosti uporno izostaju.

-----DRUGARICE I DRUGOVI-----

IZVEŠTAJ O BORBAMA DRUGARICA I DRUGOVA IZ KOMUNISTIČKOG OSLOBOĐENJA

U subotu, 28. februara, širom Grčke masovnim demonstracijama je obeležena trogodišnjica smrtonosne železničke nesreće koja se desila u Tempiju. U samoj Atini, reke ljudi su preplavile Sintagmu, a od ranog jutra unutrašnji represivni aparat je delovao kako bi sprečio delanja progresivnih struja i sam skup. Drugarice i drugovi iz Komunističkog oslobođenja su široko uključujući u pokret kako bi unapredili zahteve za javnim, besplatnim prevozom pod kontrolom radnika i naroda, kao i za svrgavanjem vlade privatizacije i represije.

Na dan demonstracija još u jutarnjim časovima, dok su se učesnici i učesnice okupljali i pripremali, policija je pokušala da napadne blok ANTARSIJA i članove i članice Komunističkog oslobođenja. Potom, iz svih ulica koje vode do Sintagme, bez imalo stida i po jasnoj direktivi sa ciljem zastrašivanja, policijske blokade su zaustavljale čak i hapšile demonstrante, uključujući i učenike i učenice.

Kao i prošle godine, policija je imala izgovor – zbog nekih manjih incidenata koji su izbili ispred Parlamenta – pokušavala je da rastera masovni skup, pre svega ciljajući progresivne organizovane grupe antikapitalističke levice, među kojima i drugove i drugarice iz Komunističkog oslobođenja. Nije se prezalo ni od suzavaca i šok bombi, ali ipak policija nije uspela da slomi blokove.

Samo dva dana kasnije, vlada Nove demokratije najavila je da će poslati fregate na Kipar, kao i borbene avione F-16. Ovo predstavlja odlučujući korak u opasnoj eskalaciji niz klizavu padinu učešća Grčke u modernom krstaškom ratu saveza SAD-Izrael i drugih voljnih partnera protiv Irana. To dokazuje koliko je opasna politika vlade

Nove demokratije – i prethodnih vlada – u integraciji Grčke u ratnu osovину Grčka-Kipar-Izrael-Egipat. To na ubilački način pokazuje šta je zapravo ratnohuškački savez NATO-EU, na šta cilja parola „Ponovno naoružavanje Evrope“ i zašto žele ekonomski da zadave narode kako bi finansirali svoje programe naoružavanja.

Drugarice i drugovi iz Komunističkog oslobođenja pozivaju na antiratno organizovanje kako ne bi došlo do mešanja Grčke u američko-izraelski rat protiv Irana, kao i na zatvaranje i uklanjanje američkih i britanskih baza iz Grčke i Kipra. Pored toga što su to okupirane teritorije, one predstavljaju direktan faktor opasnosti pre svega po narod Kipra, pa potom i Grčke.

Dok Grčka vlada radi uporno i dubinski protiv svog naroda, kako u unutarnjim pitanjima, tako i u široj geopolitičkoj slici, naše drugarice i drugovi zajedno sa narodom Grčke uzvikuju ispred američke ambasade „Narodima nisu potrebni zaštitnici; EU i NATO su jedini teroristi“ i „Sloboda za Palestinu“ tokom protesta osude bombardovanja koje je izvršila američko-cionistička mašinerija.

Stojimo solidarno sa drugaricama i drugovima, sa svim progresivnim snagama Grčke protiv korumpiranog, represivnog aparata vazalne vlasti.

Napolje američko-britanske-NATO baze iz Grčke i sa Kipra! Protiv njihove upotrebe u prljavom ratu protiv Irana! Napolje iz NATO-a!

Necemo se boriti, necemo ginuti za imperijalne interese!

Solidarnost među narodima,
mir, internacionalistička zajednička borba.

ŠPANSKA DRŽAVA UBIJA REVOLUCIONARNU ZATVORENICU MARIJU HOSE BANJOS, USKRAĆUJUĆI JOJ MEDICINSKU NEGU!

Marija Hose Banjos je uhapšena 2002. godine zbog svojih antifašističkih i revolucionarnih aktivnosti kao članica GRAPO-a (Patriotske antifašističke grupe otpora Prvog oktobra). U zatvoru je već 23 godine, a njeno zdravlje je ozbiljno narušeno surovim zatvorskim uslovima, mučenjem i uskraćivanjem medicinske nege.

Sada je stanje 61-godišnje Marije Hose Banjos postalo kritično. Uprkos tome, španska država joj uskraćuje odgovarajuću medicinsku negu, praktično je osuđujući na smrt u njenoj zatvorskoj ćeliji.

Zatvorske vlasti su više puta odbijale da transportuju Mariju Hose Banjos u bolnicu kolima hitne pomoći, uprkos ozbiljnosti njenog stanja. Svaki dan odlaganja pogoršava njeno zdravlje i pokazuje njihovu spremnost

da dozvole da njena bolest napreduje iza zatvorskih zidina.

Pune 23 godine zatvora, mučenja i okrutnosti nisu uspele da slome revolucionarnu volju Marije Hose Banjos. Stoga, španska država napada njenu najslabiju tačku, prema rečima same Marije - njeno zdravlje.

Uskraćivanje medicinske nege je flagrantno kršenje osnovnih prava Marije Hose Banjos kao ljudskog bića i kao zatvorenice. Ovo uskraćivanje nije greška, već namerna politika španske države da istrebljuje revolucionarne zatvorenike koji odbijaju da se pokore sistemu.

Zahtevamo trenutno puštanje Marije Hose Banjos na slobodu i trenutno pružanje adekvatne medicinske nege!

POBEDA U ŠPANIJ! POLITIČKA ZATVORENICA MARIJA HOSE BANJOS BIĆE PUŠTENI!

Jutros je Marija Hose Banjos, koja je zatvorena zbog svojih antifašističkih i revolucionarnih aktivnosti kao militantkinja GRAPO-a, dobila obaveštenje da će u narednim danima, nakon završetka određenih birokratskih procedura, biti puštena i da će konačno dobiti bolničko lečenje koje joj je toliko potrebno zbog njenog teškog zdravstvenog stanja.

Kao rezultat ove pobede, njen drug i suprug, Markos Martin Ponse, odlučio je da prekine svoj 16-dnevni štrajk glađu.

Španska država je pokušavala da iskoristi zdravlje Marije Hose kao pregovarački adut do samog kraja. Nudili su joj slobodu u zamenu za pokajanje, u zamenu za odricanje od svojih ideja. Ona je odgovorila dostojanstveno: izabrala je da rizikuje svoj život umesto da izda svoja uverenja.

Marija Hose nas je naučila lekciji koju mo-

ramo naučiti: O IDEJAMA SE NE MOŽE PREGOVARATI; ONE SE MORAJU BRANITI DO POSLEDNJEG.

Kako je međunarodna organizacija Crvena pomoć navela u saopštenju: „Ova pobeda je rezultat neumornog rada pokreta solidarnosti: saopštenja za javnost, demonstracije, telefonski pozivi, potpisi međunarodnih advokata i stalni pritisak na ulicama. Svim grupama, organizacijama i pojedincima koji su podigli svoj glas: HVALA VAM. Vaša snaga je naterala državu da se povuče.“

Danas smo dobili bitku. Ali desetine drugih političkih zatvorenika ostaju, neki služe užasne kazne i žive u užasnim uslovima. Neka nam ova pobeda da snagu da nastavimo borbu. Ova pobeda potvrđuje ispravnost našeg puta: organizovana borba je jedini način da se postigne POTPUNA AMNESTIJA.“

Hose Marti

Hose Marti (José Martí) je rođen u januaru 1853. godine u Havani, kada je Kuba još uvek bila pod španskom vlašću, a poginuo u maju 1895. U tom kratkom životu postao je idol i Apostol nacije: njen najveći i najpopularniji pesnik; najistrajniji revolucionar i borac za prava čoveka; najveći političar, diplomata i novinar; najveći filozof i mislilac; prvi istoričar, kritičar, esejista, jednom rečju – tvorac kubanske slobodne države i svega onoga što je u jednoj državi potrebno za dostojan život čoveka.

Njegov progon počinje 1869. godine kada je osuđen na šest godina zatvora zbog objavljivanja spisa koji su smatrani pobunjeničkim (u njima je nazvao kolegu studenta koji se prijavio kao dobrovoljac u špansku vojsku izdajnikom). Njegova kazna je preinačena u egzil u Španiju. Tamo je studirao na univerzitetima u Madridu i Saragosi, završavajući studije prava, filozofije i književnosti. Njegov esej „Politički teror na Kubi“, u kojem je kritikovao špansku vladu zbog njene okrutnosti i brutalnosti, datira iz ovog perioda.

Tokom 1877. godine odlazi u Gvatemalu i u Meksiko i ženi se sa Karmen Sajas Basan sa kojom je imao jedinog sina koji je inspirisao zbirku stihova Ismaeliljo.

Seli se u Njujork 1880. godine i piše za nekoliko listova i odakle organizuje revolucionarni pokret koji će započeti rat za oslobođenje Kube 1895. godine. Službovao je kao konzul za Argentinu, Urugvaj i Paragvaj, ali ga je srce vuklo da se bori za oslobođenje svoje domovine, pa u emigraciji osniva Kubansku revolucionarnu partiju. Gine 19. maja 1895. godine u ratnom okršaju kod mesta Dve reke.

Za Martija je cela Amerika bila domovina a svi ljudi ovog sveta – braća. On se borio za slobodu i prava zajednice američkih naroda, pa mu se spomenici i mauzoleji danas mogu videti u svim zemljama američkog kontinenta.

Bio je vrsni govornik i novinar, vodeća ličnost u modernističkom pokretu. Uneo je novine u pogledu ritma, akcenta i nijansi izraza, kritički se osvrćući na književnost i umetnost svog vremena. Pisao je putopise, likovne kritike, eseje, drame, jedan roman i brojne pesme, koje je sakupio u nekoliko kratkih knjiga: Ismaelito i Versos sencillos, objavljene su 1891. godine. Obični stihovi se smatraju njegovim najostvarenijim. Stihovi poput „Ja sam iskren čovek“, i Gajim belu ružu“ su poslužili kao inspiracija za prepoznatljivu Gvantanameru.

Martijeva je poezija snažna i oštra, napisana „ne akademskim mastilom, već sopstvenom krvlju“. Izbor iz poezije kod nas objavljen je sa prologom i beleškama Ljubomira Ristanovića.

Iz Običnih stihova:

I

Iskren sam čovek, rođen tamo
gde rastu palme modroliste,
i pred smrt svoju hoću samo
da rodim pesme iz duše čiste.

Odasvud idem pun gordosti
i svemu hitam vilovito:
umetnost sam u umetnosti,
među brdima - brdo vito.

Znam čudno ime trave klete
i šarnog cveća venac složen,
i obmane što smrću prete,
i nektar bola nataložen.

Videh u jednoj nevid-noći:
sve kaplje, kiši iznad mene
luč svetla čistog u samoći,
lepote neke božanstvene.

I video sam: rastu krila
lepotcima sa ramena,
a ruševina gde je bila:
leptir poleće sa kamena.

Čoveka gledah kako gine
sa oštrim nožem u slabini,
al' ljubomorno čuva ime
one koja mu to učini.

Dva puta, kao sjaj što žari,
dušu ugledah jedno veče:
kad dušu pusti prosjak stari
i ona meni – „zbogom“ reče.

Zadrhtah jednom kraj vinograda,
kad moje dete, posred čela,
ujede ljuto i iznenada
jedna varvarka - mala pčela.

Sreća me preli preduboka,
još takvu radost nisam znao:

kad mi je sudija, suzna oka,
presudu smrtnu pročitao.

Uzdah se čuje povremeno
preko zemalja, preko mora;
ne, nije uzdah, to se sneno
moj sinak budi kad je zora.

Od draguljara bogatoga
ukradoh biser što mi sija:
ukradoh druga iskrenoga,
jer ljubav nije najvažnija.

I orla videh - hrabru pticu,
po plavom nebu vida ranu,
i zmiju - ljutu otrovnicu,
u rupi svojoj otrovanu.

Znam dobro: kad svet sklopi oko
i bled posrne na meki sag,
u nemoj tami i duboko
zagrgoljiće potok blag.

Ruku, lovorom ukrašenu,
sreću i stravu što je znala,
stavih na zvezdu ugašenu,
kad je pred moja vrata pala.

Skriveno negde u dnu srca
jedan me bol ranjava sve:
što sin hrabrog plemena Grka,
za narod živi, ćuti i mre.

Sve je lepo i sve se pamti:
muzika, razum i svitanja,
a sve je, kao i dijamanti,
crn ugalj bilo pre sjanja.

Znam - i neukom se pošta oda,
uz mnogo suza, hvalospeva;
i znam: na zemlji nema ploda
slađeg od onog sa grobova.

Ćutim jer znam: zato prvo
bacam svu pompu umetnosti,
vešam o jedno suvo drvo

mantiju tašte učenosti.

V

Ako ugledaš breg od pene:
moj stih je ta lepota nova;
on je lepeza paunova,
brežuljak drag iz uspomene.

Moj stih je kao bodež mali:
na dršci mu se cvetak tvori,
istočnik je u čarnoj gori
što toči vodu ko koralji.

Moj stih – zeleno u tišini,
i plam crvene divlje ruže,
on je jelen što ranjen puže
da zaklon nađe u planini.

Moj stih još samo hrabar čuje:
iskren je napev, lagan čak,
on je ko čelik – i ljut i jak,
od kog se britka sablja kuje.

XXIII

Želim da odem s ovog sveta
kroz vrata prirode zelene,
u kočijama zelen-lisja
neka na nebo nose mene.

Neću u tami da izdahnem,
kao izdajnik u svom gunjcu:
dobrota ja sam pa ću zato
umreti licem prema suncu.

XXXIX

Ja gajim buket belih ruža
u julu i u januaru,
za prijateljsku ruku staru,
što bratski mi se uvek pruža.

Pa i drskome kad prkosim,
jer meni vadi srce vrelo,
ne gajim glog ni trnje svelo,
— i njemu ružu belu nosim.

Iz Slobodnih stihova:

BANKET TIRANA

Ima jedna podla rasa ljudi, koji se okrvili
svojom urođenom ohološću, a sazdani su
svi, od glave do pete, od kandži i zuba:
a ima drugih, koji kao cveće, u vetar rasipaju
i u ljubav čovekovu, svoj miomiris.
Kao što u šumi ima grlica i zveri,
i cvetova mesoždera, i okupanh mimoza i
karanfila po vrtovima.
Ljudskim dušama jedni se hrane:
drugi duše svoje poklanjaju im za hranu,
i namirišu svoje zube proždrljivci,
kao što na gvožđe hladno pređe toplina
iz tela device čiste koju ubija.

Na banketu sede tirani
gde ih služe ljudima: i one zlobne
koje tirane vole, halapljive,
mozak i srce čovekovo proždiru.
Ali kad ruku okrvavljenju
umoče u meso žrtve zaklane,
šikne mlaz svetlosti što ih užasava, cvetovi
krupni kao krstovi, izlaze munjevito
i oni beže, crvenih njuški, prestravljeni,
u mračne pećine, tirani.
Oni koji sebe vole: oni što uzvišeni
razum u svoju lakomost i nesitost trpaju:
oni koji na čelu uzdignutom ne pokazuju
tračak svetlosti što je igo stvara,
kao beskrajno sunce što hučno slama
zvezde koje mu na grudi padaju:
oni koji ne nose urese ljudske
na iskićenim čistim grudima: ništi
i drugosvrstani, celog života samo u svom
uživanju kukavnom vični,
a nikako u dobru sveljudskom.

Orgije, jela, muzikanti, haremi,
nikada ne primamljuju čestita čoveka.
Ako bez krvi može da se okonča,

neka bude... Pribijte ih, zakujte
na direk najveći kraj puta,
posred čela prostačkoga!
Te izdajnike uzvišenog čovečanstva,
(kao što nemilosrdni poslenik
u bronzani kovčeg zakiva)
one koji u tebi
rastržu cele narode na komade.

Autocaricatura

<https://crvena.org/>
crvena@riseup.net
cikzore@protonmail.com

<https://www.facebook.com/crvena.inicijativa>
<https://www.facebook.com/socijalizam.CACI>